

NSA: Gdyby Zarząd Powiatu nie miał możliwości dokonywania oceny treści oświadczeń składanych przez podmioty prowadzące apteki - w zakresie spełniania kryteriów ustawowych, branych pod uwagę przy wyznaczaniu apteki do dyżurowania - w sposób obiektywny, lecz przyjmowałby bezkrytycznie informacje o braku personelu, to w istocie nie byłoby możliwe zrealizowanie przez Zarząd Powiatu nałożonego na niego ustawą (w sytuacji, gdy praca aptek nie gwarantuje zaspokojenia potrzeb ludności) obowiązku wyznaczenia dyżurujących aptek, a taki stan rzeczy mógłby zostać, zakwalifikowany jako naruszenie konstytucyjnego prawa obywatela, będącego mieszkańcem powiatu, do ochrony zdrowia.

Naczelny Sąd Administracyjny wskazał, że skoro apteki są placówkami ochrony zdrowia publicznego i ich zadaniem jest świadczenie pełnego zakresu usług farmaceutycznych wymienionych w art. 86 p.f., to ich dyżury w porze nocnej czy też w dni wolne od pracy stanowią formę realizacji ustawowego obowiązku zapewnienia dostępu do usług farmaceutycznych, w tym leków ratujących zdrowie i życie. W sytuacji braku zgłoszenia przez podmioty prowadzące apteki ogólnodostępne gotowości do pełnienia dyżurów, zarząd powiatu zobowiązany jest na mocy art. 94 ust. 3 w związku z ust. 9 pkt 2 p.f. wyznaczyć apteki do pełnienia tych dyżurów. Nie budzi wątpliwości, że każdy mieszkaniec powiatu winien mieć zapewnioną dostępność do świadczeń realizowanych przez apteki ogólnodostępne także w godzinach nocnych i w dni wolne od pracy. Jeszcze raz powtórzyć należy, że działalność aptek jest szczególną działalnością gospodarczą, która ma zmierzać nie tylko do osiągnięcia efektu gospodarczego, ale też służyć ochronie zdrowia, wartości szczególnie chronionej na podstawie art. 68 ust. 1-3 Konstytucji RP. Przyjęcie odmiennej interpretacji przytoczonych wyżej przepisów mogłoby bowiem prowadzić do sytuacji, w której stałoby się niemożliwe zaspokojenie gwarantowanych konstytucyjnie potrzeb mieszkańców związanych z ich prawem do ochrony zdrowia. Nie można przy tym tracić z pola widzenia faktu, że ustawodawca zobowiązał kierownika apteki ogólnodostępnej do takiej organizacji pracy w aptece (art. 88 ust. 1 w związku z ust. 5 pkt 1 lit. b i ust. 5 pkt 4 lit. b i lit. f p.f.), aby ta placówka ochrony zdrowia publicznego mogła wykonywać usługi farmaceutyczne, o których mowa w art. 86 ust. 2 p.f. Przyjęcie zatem odpowiednich rozwiązań, zapewniających właściwą realizację ustawowych obowiązków, jest warunkiem prowadzenia działalności gospodarczej w sposób zgodny z prawem. Obowiązkiem podmiotu prowadzącego aptekę jest w konsekwencji takie dostosowanie wewnętrznych regulacji i taki sposób zarządzania apteką, aby możliwe było wykonywanie nałożonych na nią obowiązków o charakterze publicznym.

Wyrok NSA z dnia 16 grudnia 2025 r. sygn. II GSK 1240/25

Źródło: orzeczenia.nsa.gov.pl